

MECHOROSTY ZAZNAMENANÉ V PRŮBĚHU BRYOLOGICKO-LICHENOLOGICKÝCH DNŮ NA SEMILSKU V ZÁŘÍ 2016

Bryophytes recorded during the course of the Bryological and Lichenological Days in the surroundings of Semily (North Bohemia) in September 2016

Jan Kučera¹, Jitka Bradáčová¹, Lucie Fialová², Julie Jandová³, Alžběta Manukjanová¹, Dana Oliveriusová², Josef Plaček⁴, Jana Tkáčiková⁵ & Eliška Vicherová¹

¹Jihočeská Univerzita, Přírodovědecká fakulta, Branišovská 1760, CZ-370 05 České Budějovice, e-mail: kucera@prf.jcu.cz; ²Přírodovědecká fakulta, Ostravská Univerzita, katedra biologie a ekologie, Chittussiho 10, CZ-710 00 Ostrava; ³Budovatelská 917, CZ-374 01 Trhové Sviny; ⁴Žárovice 74, CZ-798 03 Plumlov; ⁵Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek

Abstract:

We summarize the bryofloristic results of excursions in the surroundings of the town of Semily (North Bohemia) in September 2016. Altogether 215 taxa (one hornwort, 48 liverworts and 166 mosses) were recorded during the four excursions to the region, including four Vulnerable taxa (*Cololejeunea calcarea*, *Jungermannia atrovirens*, *Buxbaumia viridis*, *Plagiopus oederianus*); the recently spreading species *Orthotrichum pulchellum* was recorded at two localities, which represent the easternmost occurrences in the country. Important records are briefly commented on.

Key words:

bryoflora, Czech Republic, Jizera valley, Železnobrodská vrchovina Highlands, Kozákovský hřbet ridge

ÚVOD

Podzimní Bryologicko-lichenologické dny se konaly 29. 9. – 2. 10. 2016 v Semilech a jejich okolí. Tato oblast patří k bryologicky prakticky neznámým regionům České republiky, přestože území je pestré geologicky i geomorfologicky. Fytogeograficky patří z větší části do fytochorionu Železnobrodské Podkrkonoší, kam spadají navštívené hluboké údolí Jizery a Kamenice nad soutokem u Spálova mezi Semily a Železným Brodem. Geologickým podkladem jsou zde většinou bázemi poměrně bohaté fylity a zelené břidlice. U Bozkova se setkáme i s výchozy dolomitických vápenců, ve kterých je dokonce vytvořený ojedinělý jeskynní systém. Jihozápadně sousedí údolí Jizery s Kozákovským

hřbetem ve fytogeografickém okresu Rovenská pahorkatina. V něm se střídají třetihorní vyvěřelé horniny vrchu Kozákov s cenomanskými pískovci Českého ráje. Zlomovou oblast jsme měli možnost na vrchu Kozákov navštívit. O naprosté bryologické neprozkoumanosti území svědčí například publikované rozšíření jednoho z nejběžnějších druhů našich mechů, *Dicranum scoparium* (Franklová 1996), které z oblasti neuvádí jediný doklad. Jeden z mála publikovaných historických nálezů v okolí byl druh *Porella arboris-vitae* u Návarova v údolí Kamenice (1934 leg. V. Kavka, Duda 1978), který se však nepodařilo ověřit při revizi v roce 2011 (Kučera, nepubl.) ani při letošním setkání.

SEZNAM NAVŠTÍVENÝCH LOKALIT [List of visited localities]

Zkratky v následujícím soupisu označují jména sběratelů a herbáře, kde jsou příslušné druhy dokladovány. Souřadnice jsou uvedeny v systému WGS-84. Institucionální sbírky: CBFS, FMM, OSTR; sběratelé, resp. jejich soukromé herbáře: AM (A. Manukjanová), DO (D. Oliveriusová), EV (E. Vichrová), JB (J. Bradáčová), JJ (J. Jandová), JK (J. Kučera), JP (J. Plaček), JT (J. Tkáčiková), LF (L. Fialová).

- 1a: Semily: alej na pravém břehu Jizery cca 350 m již. Riegrova náměstí, 50°36'00"N, 15°20'02"E, kv. 5358c, 320 m n. m., 29. 9. 2016. DO, LF (herb. OSTR).
- 1b: Semily: Palackého sady a hřbitov, přibližně mezi body 50°36'32"N, 15°19'56"E, 50°36'33"N, 15°20'07"E, 50°36'28"N, 15°20'08"E a 50°36'20"N, 15°19'58"E, kv. 5357d, 5358c, 325–360 m n. m., 29. 9. 2016. DO, LF (herb. OSTR); JT (herb. FMM).
- 2: Bitouchov: Riegrova stezka na pravém břehu Jizery, přibližně mezi body 50°37'09"N, 15°18'20"E a 50°36'53"N, 15°18'46"E, kv. 5357d, 7150b, 310–320 m n. m., 29. 9. 2016. AM, EV, JB, JK (herb. CBFS).
- 3a: Bozkov: Naučná stezka Údolím Vošmendy, přibližně mezi body 50°38'33"N, 15°20'26"E, 50°39'17"N, 15°21'30"E a 50°38'38"N, 15°21'34"E, kv. 5358ac, 425–520 m n. m., 30. 9. 2016. AM, EV, JB, JK (herb. CBFS); DO, LF (herb. OSTR); JT (herb. FMM).
- 3b: Bozkov: tur. stezka (modrá) okolo Bozkovských dolomitových jeskyní na rozc. s červenou u Bohuňovska a po zelené zpět do Bozkova, přibližně mezi body 50°38'53"N, 15°19'43"E, 50°39'07"N, 15°19'59"E, 50°38'54"N, 15°20'25"E a 50°38'37"N, 15°20'22"E, kv. 5357bd, 5358c, 350–480 m n. m., 30. 9. 2016. AM, EV, JB, JK (herb. CBFS); DO, LF (herb. OSTR); JT (herb. FMM); JP.
- 4: Bozkov: údolí Kamenice mezi žel. st. Jesenný v osadě Bohuňovsko (50°39'06"N, 15°19'41"E) a zříceninou hradu Návarov (50°40'56"N, 15°19'21"E), kv. 5357b, 310–410 m n. m., 1. 10. 2016. AM, EV, JB, JK (herb. CBFS); DO, LF (herb. OSTR); JT (herb. FMM); JP.
- 5: Kozákov: západní a severozápadní svahy vrchu Kozákov po žluté, modré a červené tur. stezce včetně skalního hřbetu pod rozcestím Pod

Drábovnou, přibližně mezi body 50°36'07"N, 15°15'00"E, 50°35'55"N, 15°15'45"E, 50°35'40"N, 15°15'49"E a 50°35'34"N, 15°15'12"E, kv. 5457bd, 510–740 m n. m., 2. 10. 2016. AM, EV, JK (herb. CBFS); JT (herb. FMM); JP.

PŘEHLED NALEZENÝCH DRUHŮ MECHOROSTŮ [List of recorded species]

Nomenklatura mechorostů je sjednocena podle práce Kučera et al. (2012) s výjimkou druhů, které jsou citovány s autorskými zkratkami. Taxonomie komplexu *Ulota crispa* je zpracována podle práce Capparós et al. (2016). Čísla označují lokality podle výše uvedeného seznamu, zkratky za čísla označují herbáře jednotlivých institucí nebo autorů (viz výše). Nedokladované nálezy druhů (označené v soupisu zkratkou not.), jejichž spolehlivá determinace bez mikroskopického potvrzení není možná, byly mikroskopicky určeny na místě a jsou označeny hvězdičkou (not.*).

Játrovky a hlevíky [liverworts and hornworts]:

- Aneura pinguis*: **3b** JP, FMM
Anthoceros agrestis: **3a** FMM
Blasia pusilla: **3a** JJ, CBFS; **3b** JP, FMM; **4** FMM
Blepharostoma trichophyllum: **3a** FMM; **4** not.
Calypogeia azurea: **3a** FMM; **3b** JP; **4** JP
Calypogeia integristipula: **3a** FMM; **3b** JP
Calypogeia muelleriana: **3b** FMM
Calypogeia neesiana: **4** not.*; **5** JP, FMM
Cephalozia bicuspidata: **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Cephaloziella divaricata: **5** CBFS
Chiloscyphus coadunatus: **3b** not.; **4** JP, FMM
Chiloscyphus polyanthos: **3a** FMM; **4** not.
Chiloscyphus profundus: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **5** not.
***Cololejeunea calcarea* [VU]: 2** JJ, CBFS
Conocephalum conicum: **3b** not.; **4** not.
Conocephalum salebrosum: **2** not.; **3b** FMM; **4** JP
Diplophyllum albicans: **2** not.; **3b** JP
Diplophyllum obtusifolium: **3b** JJ, JP
Frullania dilatata: **2** not.; **3b** FMM; **5** JP
Gymnocolea inflata: **5** FMM
***Jungermannia atrovirens* [VU]: 2** OSTR
Lejeunea cavifolia: **2** not.; **4** FMM
Lepidozia reptans: **3a** FMM; **3b** JP; **4** JP, FMM; **5** not.
Marchantia polymorpha subsp. *polymorpha*: **2** not.; **4** not.
Marchantia polymorpha subsp. *ruderalis*: **1b** FMM; **2** not.; **4** not.; **5** FMM
Metzgeria conjugata: **4** JJ, JP

Metzgeria furcata: **2** not.; **3a** not.; **4** FMM
Mylia taylorii: **5** not.
Pellia endiviifolia: **1b** FMM; **2** JJ; **3b** JP, FMM; **4** JP, FMM
Pellia epiphylla: **3a** not.; **3b** FMM; **4** not.
Pellia neesiana: **1b** FMM; **3b** JP
Plagiochila asplenioides: **3a** not.; **3b** not.; **4** not.
Plagiochila porrelloides: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** CBFS
Porella platyphylla: **4** FMM
Preissia quadrata: **4** not.
Ptilidium ciliare: **5** not.
Ptilidium pulcherrimum: **3a** FMM
Radula complanata: **1b** not.; **2** not.; **3a** not.; **3b** FMM; **4** not.; **5** FMM
Riccia glauca: **3a** FMM; **5** not.
Riccia sorocarpa: **3a** FMM
Scapania aequiloba [LR-nt]: **4** CBFS
Scapania curta: **3b** JJ, CBFS, JP
Scapania irrigua: **4** JP, FMM
Scapania nemorea: **2** not.; **3b** JP; **4** JP, FMM; **5** not.
Scapania undulata: **3a** not.; **4** not.
Schistochilopsis incisa: **3b** JP, FMM
Solenostoma gracillimum: **3b** JJ, JP, FMM; **4** FMM; **5** not.
Sphenobolus minutus: **5** JJ, FMM
Tritomaria quinquedentata: **2** not.; **4** CBFS

Mechy [mosses]:

Alleniella complanata: **3a** not.; **4** JP, FMM
Amblystegium serpens: **1b** FMM; **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Amphidium mougeotii: **2** not.; **4** JP, FMM
Anomodon attenuatus: **2** not.; **4** not.
Anomodon viticulosus: **4** JP, FMM
Atrichum undulatum: **1b** not.; **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Barbula unguiculata: **2** not.; **3b** not.; **4** not.
Bartramia halleriana [LR-nt]: **4** CBFS
Bartramia ithyphylla [LC-att]: **4** not.
Bartramia pomiformis: **2** not.; **4** not.
Brachytheciastrum velutinum: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** FMM; **5** not.
Brachythecium albicans: **3a** not.; **3b** not.
Brachythecium rivulare: **3a** not.; **4** not.
Brachythecium rutabulum: **1b** not.; **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** FMM; **5** not.
Brachythecium salebrosum: **3a** not.; **3b** JP; **4** JP, FMM
Bryoerythrophyllum recurvirostrum: **2** not.; **3a** CBFS; **3b** not.; **4** not.
Bryum argenteum: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Bryum boreale: **4** not.*
Bryum caespiticium: **4** not.*

Bryum moravicum: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** FMM

Bryum rubens: **5** CBFS, FMM

Bryum subapiculatum: **3b** not.*

***Buxbaumia viridis* [VU]: 4 JJ, CBFS**

Calliergonella cuspidata: **3a** not.; **3b** FMM

Calliergonella lindbergii: **3b** FMM

***Campylophyllopsis calcarea* (Crundw. & Nyholm) Ochyra [LC- att]:
4 not.**

Campylopus flexuosus: **5** FMM

Ceratodon purpureus: **1b** not.; **2** not.; **3a** FMM; **3b** not.; **4** not.; **5** not.

Cirriphyllum piliferum: **3a** not.; **3b** JP; **4** not.; **5** not.

Climacium dendroides: **4** not.

Cratoneuron filicinum: **2** not.; **3b** not.; **4** not.

Ctenidium molluscum: **2** not.; **3a** not.; **4** not.

Cynodontium polycarpon: **2** not.; **5** not.

Dichodontium pellucidum: **3a** FMM; **3b** JP, FMM; **4** not.

Dicranella heteromalla: **1b** FMM; **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.

Dicranella rufescens: **3b** not.; **4** not.; **5** JJ

Dicranella schreberiana: **5** EV, CBFS, FMM

Dicranella staphylina: **3a** not.*; **5** CBFS

Dicranoweisia cirrata: **3a** not.; **5** JJ; **1b** FMM

Dicranum montanum: **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.

Dicranum polysetum: **3a** JJ, FMM; **5** FMM

Dicranum scoparium: **1b** not.; **2** not.; **3a** FMM; **3b** not.; **4** not.; **5** FMM

Dicranum tauricum: **2** JJ; **5** JJ, FMM

Didymodon fallax: **3b** FMM; **4** JP, FMM

Didymodon ferrugineus: **4** JP

Didymodon insulanus: **4** JP, FMM

Didymodon rigidulus: **2** not.; **3a** not.; **4** not.

***Didymodon spadiceus* [LR-nt]: 4 CBFS**

Distichium capillaceum: **4** not.

Drepanocladus aduncus: **5** not.

Encalypta streptocarpa: **4** CBFS, FMM

Ephemerum minutissimum: **3a** FMM

***Eurhynchiastrum pulchellum* [LC-att]: 4 CBFS**

Eurhynchium angustirete: **3a** not.; **3b** not.; **4** not.

Exsertotheca crispa: **2** not.; **4** FMM

***Fissidens adianthoides* [LC-att]: 4 CBFS, JP, FMM**

Fissidens bryoides: **1b** not.*; **3a** not.*; **3b** JP, FMM; **4** not.*; **5** FMM

Fissidens dubius var. *dubius*: **2** not.; **4** FMM

Fissidens taxifolius: **1b** not.; **3b** not.; **4** JP, FMM; **5** not.

Fontinalis antipyretica: **3a** not.; **4** FMM

Fontinalis squamosa: **4** FMM

Funaria hygrometrica: **5** not.

Grimmia hartmanii: **2** not.; **4** not.; **5** JP, FMM

- Grimmia muehlenbeckii*: **2** not.*; **4** not.*; **5** CBFS, JP, FMM
Grimmia pulvinata: **3a** FMM; **4** not.
Gymnostomum aeruginosum: **2** not.; **4** not.
Hedwigia ciliata: **1b** FMM; **2** not.; **5** not.
Herzogiella seligeri: **3a** not.; **3b** not.; **4** FMM; **5** FMM
Heterocladium heteropterum: **2** not.; **4** FMM
Homalia trichomanoides: **3a** not.; **3b** JP; **4** FMM
Homalothecium lutescens: **4** FMM
Homalothecium sericeum: **2** not.; **4** CBFS
Homomallium incurvatum: **2** not.
Hygroamblystegium fluviatile: **2** not.; **3a** not.
Hygrohypnella ochracea: **4** not.
Hygrohypnum luridum: **3b** not.
Hylocomium splendens: **3a** not.; **4** not.
Hymenoloma crispulum: **5** JP
Hypnum andot: **2** not.; **3a** not.; **4** JP; **5** not.
Hypnum cupressiforme var. *cupressiforme*: **1b** FMM; **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Hypnum jutlandicum: **3a** JJ; **3b** JP; **4** not.; **5** not.
Isothecium alopecuroides: **2** not.; **3a** FMM; **4** not.; **5** FMM
Kindbergia praelonga: **3b** not.; **4** FMM
Leskea polycarpa: **3a** not.*; **3b** not.
Leucobryum glaucum: **3a** not.; **5** not.
Mnium hornum: **2** not.; **3a** not.; **3b** JP; **4** not.; **5** not.
Mnium stellare: **3b** JP, FMM; **4** not.
Nyholmia obtusifolia: **3a** FMM, OSTR; **3b** OSTR
Orthodontium lineare: **5** FMM
Orthothecium intricatum: **4** FMM
Orthotrichum affine var. *affine*: **1a** OSTR; **1b** FMM, OSTR; **2** not.; **3a** FMM, OSTR; **3b** OSTR; **4** FMM, OSTR; **5** not.
Orthotrichum anomalum: **1a** OSTR; **3a** not.; **3b** OSTR; **4** OSTR
Orthotrichum diaphanum: **1a** OSTR; **1b** FMM; **3a** OSTR; **4** OSTR
Orthotrichum pallens: **2** not.; **3a** OSTR; **3b** OSTR; **4** OSTR; **5** JJ
Orthotrichum patens [LR-nt]: **3a** OSTR; **3b** OSTR; **4** OSTR
Orthotrichum pulchellum [LC-att]: **3a** OSTR; **4** OSTR
Orthotrichum pumilum: **1a** OSTR; **1b** OSTR; **3a** OSTR; **3b** OSTR; **4** OSTR
Orthotrichum speciosum: **1a** OSTR; **1b** OSTR; **2** not.; **3a** OSTR; **3b** OSTR; **4** JP, FMM, OSTR; **5** not.
Orthotrichum stramineum: **3a** OSTR; **3b** OSTR; **4** OSTR
Oxyrrhynchium hians: **4** JP; **5** not.
Oxyrrhynchium schleicheri: **4** not.
Oxystegus tenuirostris [LC-att]: **3a** CBFS; **4** CBFS, FMM
Palustriella commutata: **2** not.; **4** JJ, CBFS, JP, FMM
Paraleucobryum longifolium: **2** not.; **4** FMM
Plagiomnium affine: **1b** not.; **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.

- Plagiomnium cuspidatum*: **4** FMM
Plagiomnium rostratum: **4** not.
Plagiomnium undulatum: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.
Plagiopus oederianus [VU]: **4** CBFS, JP
Plagiothecium cavifolium: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.
Plagiothecium curvifolium: **3a** FMM; **4** not.; **5** not.
Plagiothecium denticulatum var. *denticulatum*: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** JP
Plagiothecium laetum: **2** not.; **3a** FMM; **5** not.
Plagiothecium nemorale: **4** not.*
Plagiothecium succulentum: **2** not.*
Plagiothecium undulatum: **3a** FMM
Platygyrium repens: **4** JP, FMM
Pleurozium schreberi: **2** not.; **3a** FMM; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Pohlia cruda: **2** not.
Pohlia nutans subsp. *nutans*: **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Pohlia wahlenbergii: **3a** not.; **3b** JP, FMM; **4** JP; **5** CBFS
Polytrichum formosum: **1b** not.; **2** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Polytrichum juniperinum: **3b** not.
Pseudocrossidium hornschuchianum: **4** JP
Pseudoscleropodium purum: **4** not.
Pseudotaxiphyllum elegans: **2** not.; **4** not.; **5** not.
Pterigynandrum filiforme: **4** not.
Pylaisia polyantha: **3a** not.; **4** FMM; **5** not.
Racomitrium aciculare: **2** not.; **4** not.
Racomitrium fasciculare: **4** CBFS
Racomitrium heterostichum: **2** not.; **4** not.
Racomitrium lanuginosum: **4** CBFS
Rhizomnium punctatum: **2** not.; **3a** not.; **3b** FMM; **4** not.; **5** not.
Rhodobryum roseum: **3a** not.; **4** not.; **5** not.
Rhynchostegium murale: **3a** not.; **3b** not.; **4** JP
Rhynchostegium riparioides: **3a** not.; **3b** not.; **4** not.
Rhytidiadelphus loreus: **3a** FMM
Rhytidiadelphus squarrosus: **1b** not.; **3a** not.; **3b** not.; **4** not.; **5** not.
Rhytidiadelphus triquetrus: **3a** not.; **4** FMM
Sanionia uncinata: **3a** not.; **3b** not.; **4** JP, FMM
Schistidium apocarpum: **2** not.; **4** not.
Schistidium confusum [LC-att]: **4** CBFS
Schistidium crassipilum: **1b** FMM; **2** not.*; **3a** FMM; **3b** not.; **4** not.
Schistidium papillosum: **2** not.*
Schistidium rivulare [LC-att]: **2** not.; **4** FMM
Sciuro-hypnum curtum: **4** JJ, JP, FMM; **5** not.
Sciuro-hypnum plumosum: **2** not.; **4** not.
Sciuro-hypnum populeum: **2** not.; **3b** JP; **4** JP, FMM; **5** not.
Sciuro-hypnum reflexum: **2** not.; **4** JP; **5** JP

- Sphagnum girgensohnii*: **3a** FMM; **3b** FMM
Sphagnum russowii: **3b** not.
Streblotrichum convolutum: **2** not.; **3b** not.
Syntrichia ruralis var. *ruralis*: **3a** FMM; **1b** FMM
Taxiphyllum wissgrillii: **3a** not.; **4** FMM
Tetraphis pellucida: **1b** not.; **2** not.; **3a** not.; **4** not.; **5** not.
Thamnobryum alopecurum: **2** not.; **4** JP, FMM
Thuidium assimile: **4** FMM
Thuidium tamariscinum: **2** not.; **3a** FMM; **3b** not.; **4** not.
Tortella tortuosa: **1b** FMM; **2** not.; **3a** not.; **4** FMM
Tortula caucasica: **3a** FMM
Tortula muralis var. *muralis*: **1b** not.; **2** not.; **4** not.
Tortula subulata: **4** not.
Tortula truncata: **3a** FMM; **5** FMM
Trichodon cylindricus: **3a** not.*; **3b** not.; **5** EV
Ulota bruchii: **5** JJ, CBFS, FMM
Ulota crispa agg.: **1a** OSTR; **1b** FMM, OSTR; **2** not.; **3a** OSTR; **3b** OSTR; **4** OSTR
Ulota intermedia Schimp.: **1a** OSTR

KOMENTÁŘE K VÝZNAMNĚJŠÍM NÁLEZŮM

Cololejeunea calcarea

VU

Semily, Bitouchov: údolí Jizery, Riegrova stezka, skály na severním konci visuté lávky [S-42: E3522.02 N5609.547, kv. 5357d], 320 m n. m., báze stinných silikátových skal obohacených bázemi, 29. 9. 2016 leg. J. Kučera, CBFS (19094).

U nás velmi vzácný druh játrovky, vázaná na stinné bazické, obvykle vápencové skály v podhorských a nižších horských polohách. V regionu byl druh dosud zaznamenán pouze v Krkonoších, a to v údolí Jizerky u Křížlic, u Špindlerova Mlýna a v Čertově zahrádce na východním úpatí Studniční hory (Duda 1975, Kučera & Buryová 1999).

Jungermannia atrovirens

VU

Semily, Bitouchov: údolí Jizery, Riegrova stezka, silikátové skály obohacené bázemi nad visutou lávkou [S42, přibližná lokalizace: E3522.00 N5609.52, kv. 5357d], 320 m n. m., 29. 9. 2016 leg. J. Kučera, OSTR.

Vzhledem k nedostatku vhodných substrátů v ČR rovněž velmi vzácný druh, známý a recentně ověřený v Krkonoších v údolí Jizerky u Křížlic (viz Bryonora 48: 60, 2011) a nověji také v údolí Jizery u Hradska, Dolní Dušnice a Vilémova (2013 leg. Kučera, CBFS).

Buxbaumia viridis

VU

Jesenný: údolí Kamenice, tur. stezka podél levého břehu 1,42 km S mostu v osadě Bohuňovsko, boční údolíčko ca 50 m nad řekou [S42: E3523.27 N5615.15, kv. 5357b], 340 m n. m., na tlejícím kmeni v severním svahu, 1. 10. 2016 leg. J. Kučera, CBFS (19097). Velikost populace byla odhadnuta na 150–200 sporofytů.

První nález druhu v Železnobrodském Podkrkonoší (fytochorion 56a). Podle mapy potenciálního rozšíření, modelované podle rozšíření nejvhodnějších stanovišť (Holá et al. 2015) je nicméně v tomto čtverci středoevropské mapovací sítě potenciál nalezení druhu poměrně vysoký.

Plagiopus oederianus

VU

spolu se *Scapania aequiloba* [LR-nt], *Didymodon spadiceus* [LR-nt]

Zlatá Olešnice, Lhotka, Návarov: údolí Kamenice, tur. stezka podél levého břehu 570 m JV mostu v Návarově, velký fylitový skalní blok u žebříků [S-42: E3522.918 N5616.102, kv. 5357b], 360 m n. m., 1. 10. 2016 leg. J. Kučera, CBFS (19097–19099).

Nová lokalita *Plagiopus oederianus* leží asi 1 km jižně dříve publikované lokality u zříceniny Návarov (Bryonora 48: 66, 2011). Na vápencích a dalších bazických substrátech v Podkrkonoší a Krkonoších poměrně pravidelně, i když řídkce roztroušený druh. *Scapania aequiloba* a *Didymodon spadiceus* jsou u nás podobně poměrně řídkce roztroušené druhy, na bázemi bohatých silikátech v Podkrkonoší a Krkonoších o něco častější. *Scapania aequiloba* byla zaznamenána na vápencem obohacených skalách ve Velké Kotelní jámě a Rudné rokli pod Sněžkou (Kučera & Burýová 1999, Kučera et al. 2004), *Didymodon spadiceus* byl zaznamenán v údolí Jizery mezi Novou Vsí a Horní Sytovou a dále u Dolní Dušnice (2011 a 2013 leg. J. Kučera, CBFS).

Orthotrichum pulchellum

LC-att

Bozkov: naučná stezka Údolím Vošmendy, 1,62 km SV obce [WGS-84: 50°38'53"N, 15°21'32"E], 414 m n. m., na borce *Quercus petraea*, 30. 9. 2016 leg. L. Fialová & D. Oliveriusová, OSTR (B1860).

Jesenný: údolí Kamenice, tur. stezka podél levého břehu, 530 m SSV mostu v osadě Bohuňovsko [WGS-84: 50°39'29"N, 15°19'45"E], 357 m n. m., na borce *Acer pseudoplatanus*, 1. 10. 2016 leg. L. Fialová & D. Oliveriusová, OSTR (B1861).

Epifytický oceánický druh mechu, který v posledních desíti letech expanduje ze západní Evropy směrem na východ (Frahm 2002). V České republice byl druh poprvé zaznamenán v roce 2006 a v roce 2013 byl znám již z 21 lokalit podél severozápadní a západní hranice země v rozmezí nadmořských výšek 300–500 m (Marková & Plášek 2013). Nové dvě lokality představují dosud nejvýchodnější naleziště druhu v České republice.

ZÁVĚR

Během dvou celodenních a dvou půldenních exkurzí bylo v okolí Semil zaznamenáno 215 taxonů mechorostů (47 druhů a jeden další poddruh játrovek, 166 druhů mechů a jeden hlevík). Touto druhovou diverzitou se území řadí mezi dosud navštívenými oblastmi mezi ty nejbohatší, přestože na druhou stranu nebyly nalezeny žádné taxony z nejohroženějších kategorií Červeného seznamu. Mezi ohroženými a významnými druhy naší bryoflóry byly zaznamenány čtyři druhy zranitelné (*Cololejeunea calcarea*,

Jungermannia atrovirens, *Buxbaumia viridis*, *Plagiopus oederianus*), čtyři druhy blízké ohrožení (*Scapania aequiloba*, *Bartramia halleriana*, *Didymodon spadiceus*, *Orthotrichum patens*) a osm druhů vyžadujících pozornost (*Bartramia ithyphylla*, *Campylophyllopsis calcarea*, *Eurhynchiastrum pulchellum*, *Fissidens adianthoides*, *Orthotrichum pulchellum*, *Oxystegus tenuirostris*, *Schistidium confusum* a *S. rivulare*). Bohužel se nepodařilo ověřit výskyt ohroženého druhu *Didymodon glaucus* na zřícenině hradu Návarov (srov. Bryonora 48: 63, 2011).

LITERATURA

- Caparrós R., Lara F., Draper I., Mazimpaka V. & Garilleti R. (2016): Integrative taxonomy sheds light on an old problem: the *Ulota crispa* complex (Orthotrichaceae, Musci). – Botanical Journal of the Linnean Society 180: 427–451.
- Duda J. (1975): 252. *Cololejeunea calcarea* (Lib.) Schiffn. – In: Duda J. & Váňa J., Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – XVIII, Časopis Slezského Muzea, Ser. A, 24: 181–184.
- Duda J. (1978): 240. *Porella arboris-vitae* (With.) Grolle. – In: Duda J. & Váňa J., Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – XXIV, Časopis Slezského Muzea, Ser. A, 27: 107–111.
- Frahm J.-P. (2002): Zur aktuellen Verbreitung von *Orthotrichum pulchellum*. – Bryologische Rundbriefe 52: 1–5.
- Franklová H. (1996): Distribution of the species of *Dicranum* Hedw. in Czech Republic and Slovak Republic – III. – Časopis Národního Muzea, Ř. Přír., 165: 35–58.
- Holá E., Vrba J., Linhartová R., Novozámská E., Zmrhalová M., Plášek V. & Kučera J. (2014): Thirteen years on the hunt for *Buxbaumia viridis* in the Czech Republic: still on the tip of the iceberg? – Acta Societatis Botanicorum Poloniae 83: 137–145.
- Kučera J. & Buryová B. (1999) [2001]: Bryofloristic survey of the summit region of the Eastern Krkonoše Mts. (Czech Republic). – Opera Corcontica 36: 105–132.
- Kučera J., Váňa J. & Hradilek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – Preslia 84: 813–850.
- Kučera J., Zmrhalová M., Buryová B., Košnar J., Plášek V. & Váňa J. (2004): Bryoflora of the glacial cirques of the Western Krkonoše Mts. – Časopis Slezského Zemského Muzea, Ser. A, 53: 1–47.
- Marková I. & Plášek V. (2013): *Orthotrichum pulchellum* Brunt. ex Sm. (Bryophyta) in the Czech Republic. Distribution and ecology. – Časopis Slezského Muzea, Ser. A, 62: 73–82.

Foto k článku „Analýza aktuálneho výskytu *Buxbaumia viridis* na strednom Slovensku“ (str. 1)

Obr. 1. [Fig. 1.] Šikoušek zelený (*Buxbaumia viridis*), Jeseníky, Petříkov, 2. 6. 2014; foto [photo by] Š. Koval

Foto k článku „Mechorosty zaznamenané v průběhu Bryologicko-lichenologických dnů na Semilsku v září 2016“ (str. 18)

Obr. 2. [Fig. 2.] Vlášenička Oederova (*Plagiopus oederianus*), Malhostovice, Malhostovická pecka, 25. 4. 2013, foto [photo by] Š. Koval

Obr. 3. [Fig. 3.] Pározub kaštanový (*Didymodon spadiceus*), Rakousko [Austria], Totes Gebirge, údolí řeky Salza (Bad Mitterndorf, Schottergrube), 10. 7. 2016, foto [photo by] J. Kučera

Foto k článku „Mechorosty zaznamenané během jarního Bryologicko-lichenologického setkání na Mohelenském mlýně v dubnu 2016“ (str. 27)

Obr. 4. [Fig. 4.] Opatka šupinatá (*Oxymitra incrassata*), údolí Jihlavy, PR Velká skála, 22. 4. 2016, foto [photo by] J. Kučera